

NAVEA, afkorting voor Nationale Vereniging voor Auteursrecht, opgericht te Antwerpen op 30 november 1922 op initiatief van de toondichter Emiel Hullebroeck met het doel zich bezig te houden met inning en verdeling van auteursrechten. Medestichters waren Flor Alpaerts en Lodewijk Mortelmans (componisten), Lode Baekelmans en Lode Monteyne (letterkundigen).

Voordien werd die taak waargenomen door een Franse auteursvereniging, die haar vertegenwoordigers in België had en die uiteraard niet bij machte was de rechten van de Vlaamse auteurs naar behoren te behartigen. NAVEA hield zich bezig met het innen van de muziekdramatische rechten (zgn. grote rechten) en de muziekuitvoeringsrechten (zgn. kleine rechten). Jarenlang heeft NAVEA een hardnekkige strijd gevoerd tegen de Franse maatschappij. Het was pas krachtens verordening d.d. 2 januari 1941 van de bezettende overheid, dat NAVEA alleengerechtigd werd in België op te treden voor de inning van auteursrechten. Weldra sloten zich ook Franstalige Belgische componisten aan, eerst afzonderlijk en in 1942 massaal, omdat ook zij hier een betere bescherming meenden te vinden. Na de oorlog (1945) groeide uit de nieuwe omstandigheden de SABAM (Société des auteurs belges - Belgische auteursmaatschappij), die sedert 1952 ook de inning van de mechanische-reproductierechten verricht en sedert 1952 tevens die voor de beeldende kunsten. SABAM maakt deel uit van de Confédération Internationale des Sociétés d'Auteurs et Compositeurs (CISAC) en heeft wederkerigheidscontracten afgesloten met vrijwel alle auteursverenigingen ter wereld. Het is een samenwerkende vennootschap, waarvan de Raad van Beheer statutair uit een gelijk aantal Nederlands- en Franstalige leden bestaat. Hierin zijn auteurs, componisten en uitgevers zo goed als evenredig vertegenwoordigd en wordt het dagelijks beheer uitgeoefend door twee gedelegeerde beheerders: Hendrik Diels (Nederlands) en Jean Beaufays (Frans). Voorzitter is Marcel Poot en directeur-generaal Edgard Hoolants.

LITERATUUR : *Navea 1922-1942* (z.j.); - H.J. Elias, *Vijftwintig jaar Vlaamse Beweging 1914/1939*, II (1969, p. 156-157).

HENDRIK DIELS